

**ԵՊԻՍԿՈՊՈՍԱՅ ՎԵՐՋԻՆ ԺՈՂՈՎԻ ԿՈՂՄԻՑ
ԸՆՏՐՎԱԾ ՀԱՆՁՆԱԽՄԲԻ ԳՈՒՄԱՐՈՒՄԸ
ԵՐՈՒՍԱՂԵՄՈՒՄ, ՀԱՅՈՑ ՊԱՏՐԻԱՐԷԱՐԱՆՈՒՄ**

Ամենայն Հայոց Վեհափառ Հայրապետի առաջադրանքով, 1970 թվականի սեպտեմբերի 21-ին Երուսաղեմում, հայոց պատրիարքարանում, ամենապատիվ տ. Եղիշե սրբազան պատրիարք հոր նախագահությամբ, գումարվում են եպիսկոպոսաց ժողովի հանձնախմբի նիստերը: 1969 թվականին Մայր Աթոռում գումարված եպիսկոպոսաց ժողովը սեպտեմբերի 28-ին, իր երկրորդ նիստում, հաշվի առնելով, որ չէր կարող սպառել օրակարգի բոլոր հարցերի մանրամասն քննարկումը վեց օրերի ընթացքում, ընտրում էր ութ հոգուց բաղկացած մի հանձնաժողով, հանձնարարելով նրան հանգամանորեն ուսումնասիրել մեկ տարվա ընթացքում ժողովում սպառիչ կերպով չքննված օրակարգի հարցերը և իր եզրակացությունները ներկայացնել Մայր Աթոռ՝ Վեհափառ Հայրապետին, որպեսզի Նորին Արքայությունը դրանք ներկայացնի 1971 թվականի աշնանը Մայր Աթոռում գումարվելիք եպիսկոպոսաց ժողովի քննարկմանը:

Հանձնաժողովի անդամներ են ընտրվում տ. Եղիշե սրբազան պատրիարքը, տ. Հայկազուն, տ. Սերովբե, տ. Բաբգեն, տ. Թորգոմ արքեպիսկոպոսները, տ. Ծաֆե, տ. Տիրայր և տ. Գնել եպիսկոպոսները:

1969 թվականի հոկտեմբերի 11-ին, շա-

բաթ օրը, առավոտյան ժամը 11-ին, Վեհափառում, Վեհափառ Հայրապետի նախագահությամբ, գումարվում է հանձնաժողովի Ա նիստը, որին ներկա է լինում նաև ամենապատիվ տ. Ծնորհք սրբազան պատրիարքը:

Սույն լիազումար նիստում կազմվում է հանձնաժողովի գործունեության ընդհանուր ծրագիրը և քննության են առնվում կազմակերպչական որոշ հարցեր՝ եպիսկոպոսաց ժողովի որոշումների համաձայն:

Հանձնաժողովը երկրորդ անգամ գումարվում է այս տարվա սեպտեմբերի 21-հոկտեմբերի 2-ը Երուսաղեմում: Նիստին մասնակցում են տ. Եղիշե սրբազան պատրիարքը, տ. Հայկազուն, տ. Սերովբե, տ. Թորգոմ արքեպիսկոպոսները, տ. Ծաֆե, տ. Գնել և տ. Տիրայր եպիսկոպոսները: Բացակայում է միայն տ. Բաբգեն արքեպ. Ապատյանը:

Ստորև քաղվածաբար ներկայացնում ենք նիստերին մասնակից Մայր տաճարի լուսարարապետ տ. Հայկազուն արքեպ. Արքահայրանի՝ Ամենայն Հայոց Վեհափառ Հայրապետին ներկայացրած նոյեմբեր 14 թվակիր գեկուցագրից և հանձնաժողովի Մայր Աթոռ ուղարկած նիստերի արձանագրություններից որոշ տեղեկություններ:

Հանձնաժողովը պատրիարքարանի մեջ

սկսում է իր աշխատանքները ամենապատիվ տ. Եղիշե սրբազան պատրիարքի նախագահությամբ և տ. Ծաֆե եպս. Աճեմյանի ատենադպրությամբ սեպտեմբերի 21-ին, երկուշաբթի օրը:

Հանձնաժողովը 11 օրերի ընթացքում գումարում է հաջորդական տասը նիստեր՝ օրական 3—4 ժամ տևողությամբ, որտեղ քննության են առնվում ի մասնավորի Մաշտոցի վերանայման աշխատանքները:

Հանձնաժողովը իր Ա նիստում, լավ արդյունքների հասնելու համար, կատարում է աշխատանքի բաժանում իր անդամների միջև, որպեսզի յուրաքանչյուրը հանգամանորեն ուսումնասիրի իր բաժին աշխատանքը և իր եզրակացությունների արդյունքների հաջորդ օրերի լիազումար նիստի քննարկմանը: Սույն նիստում որոշվում է նաև, որ «Հանձնաժողովի կատարելիք վերջնական հանձնարարությունները դրվվին Վեհափառ Հայրապետին, երբ հանձնաժողովը ավարտի իր աշխատանքները»:

Այդ որոշման համաձայն հանձնաժողովը Մաշտոցի քննարկման աշխատանքները իր անդամների միջև բաժանում է հետևյալ ձևով.

1. Տ. Եղիշե սրբազան պատրիարք.

«Կանոն ձեռնադրութեան և օծման կաթողիկոսի և Հայրապետի Ամենայն Հայոց» և «Կանոն օրհնութեան սրբալոյս մեռոնին»:

2. Տ. Հայկազուն արքեպ. Աբրահամյան.

Ձեռնադրության Մաշտոցի փոքր աստիճանների տվյալության՝ դպիր, կիսասարկավազ և սարկավազ և եպիսկոպոսական ձեռնադրության կանոնները:

3. Տ. Սերովբե արքեպ. Մանուկյան.

Մկրտության և աշխարհականաց թաղման կարգերը:

4. Տ. Թորգոմ արքեպ. Մանուկյան.

Պսակի կանոնը և ս. պատարագը:

5. Տ. Ծաֆե եպս. Աճեմյան.

Վարդապետական մասնավոր իշխանության (4 աստիճան) և ծայրագույն վարդապետական իշխանության տվյալության (10 աստիճան) կանոնները:

6. Տ. Գնել եպս. Մերեճյան.

Ժամագիրք և հոգևորականաց թաղման կարգը (քահանայաթաղ):

7. Տ. Տիրայր եպս. Մարտիրոսյան.

Քահանայական ձեռնադրության և վեղարի տվյալության կանոնները:

Հաջորդ մի քանի օրերի ընթացքում հանձնաժողովի անդամները բարեխղճորեն և ա-

մենայն բժախնդրությամբ կատարում են ստանձնած պարտավորությունները և իրենց ուսումնասիրությունների արդյունքները ներկայացնում են հանձնաժողովի լիազումար նիստերի քննարկմանը:

Հանձնաժողովը իր հաջորդ ինն նիստերի մեջ կետ առ կետ ընթերցում և քննության է առնում առանձին անդամների կատարած աշխատանքները և ներկայացված կամ բարեփոխված կանոնը ընդունում՝ համապատասխան որոշումներով՝ մերթ լրացումներով կամ հապավումներով և հաճախ Մաշտոցի հին կանոնի նույնության պահպանումով:

Հանձնաժողովը իր Ը նիստում, սեպտեմբերի 30-ին, քննության է առնում նաև 1969 թվականի սեպտեմբերին Մայր Աթոռում եպիսկոպոսաց ժողովին ներկայացրած արտասովորագի տասը հարցերը, որոնք շուշափում են կանոնական պարագաներ, ինչպիսիք են՝ խառն ամուսնություն, ամուսնալուծման և վերամուսնության կանոնների վերամիավորում և կարգավորում, նոր և գործնական կանոնագրքի կազմություն, ծննդաբերության կասեցում, դիակիզում, անձնապանները չթաղելու սովորության վերանայում, հոգևորականի՝ մի օրում մեկից՝ ավելի պատարագ մատուցելու իրավունքի հարց:

Հանձնաժողովը իր Թ նիստում, հոկտեմբերի 1-ին, քննության է առնում նաև Մաշտոցի, մկրտության, պսակի, թաղման կանոնների օտար լեզուներով թարգմանության հարցը և որոշում է այդ կանոնների թարգմանության աշխատանքները հանձնարարել՝

Տ. Սերովբե արքեպ. Մանուկյանին՝ ֆրանսերեն թարգմանությունը:

Տ. Հայկազուն արքեպ. Աբրահամյանին՝ ռուսերեն թարգմանությունը:

Տ. Թորգոմ արքեպ. Մանուկյանին, անգլերեն թարգմանությունը:

Տ. Տիրայր եպս. Մարտիրոսյանին՝ ռումիներեն թարգմանությունը:

Հանձնաժողովը իր վերջին՝ Ժ նիստը գումարում է 1970 թվականի հոկտեմբերի 2-ին, ուրբաթ օրը, առավոտյան ժամը 10-ին, ուր խորհրդակցությունից հետո «ընդունվեցան կրճատված կարգերը ըստ կցված ցուցակներու ներկայացնել Վեհափառ Հայրապետին»:

Հանձնաժողովը իր աշխատանքները ավարտում է նախագահ ամենապատիվ տ. Եղիշե սրբազան պատրիարք հոր գոհունակության խոսքով և օրհնությամբ:

